

De Dorpswandelaar nr.6

Vandaag bewandel ik een voornaam pad. Het voert me naar het gebiedje rond de kerk, waar ik de graven van enkele hoogwaardige "inboorlingen" ga proberen te vinden.

Ik toefel dus mijn woonhof uit, Tienendreef over en de Norbertusdreef in en uit naar de Bergstraat richting godshuis, dat pastoor Somers - tegen de wil van een aantal dorpsbewoners - op die plek liet bouwen. Het bezwaarschrift daarover werd maar liefst 57 x ondertekend, sommigen tekenden zelfs 2x! Grootste bezwaar dat werd aangevoerd, was dat de kerk te dicht op de grens met een andere gemeente lag. Ra, ra welke gemeente! Maar er waren ook persoonlijke bezwaren, zoals die van de eigenaar van de molen en de naast gelegen bebouwing. Waarschijnlijk vreesde die voor overlast van het kerkhof, hoewel je daar gewoonlijk niet veel geruchtmakends van verneemt, en wilde hij ook niet teveel wierook en wijwater in zijn achtertuin krijgen.

De protesten hielpen niet, de bisschop adviseerde de pastoor in de zaak volkomen lijdzaam te blijven, daarover met niemand te spreken, noch in het openbaar, noch in het bijzonder en intussen "zachtjes voort te werken" wat pastoor Somers - zoals we nu zien en weten - dus deed. Er kwam bouwverlof en in 1883 kon de kerk in gebruik worden genomen.

Ik loop er omheen en snuffel ook binnen om te zien of deze wandelaar iets heel bijzonders kan ontdekken dat de moeite van het vermelden waard wordt. Ik had al gelezen dat "russische en Amerikaanse rentes" van uitstaand geld gebruikt werden om een bouwlening terug te kunnen betalen en ook dat de stijl die van de neo-gotiek is. Voor de rest valt het eigenlijk een beetje tegen, maar goed, ik ben ook verwend. Mijn relatief hoge leeftijd heeft me best al veel laten zien, mijn geboortestad wemelde van de kerken kapellen en kloosters en mijn werk met bijbehorende reislust bracht me dankzij de korte afstanden binnen west-Europa bij tal van monumenten die bij wijze van spreken naast elkaar stonden opgesteld om zich door mij te laten bewonderen. Dat was wel even wat anders dan in het "verre buitenland" soms honderden kilometers te moeten reizen om van het ene naar het andere hoogtepunt te gaan.

Aan de buitenkant is meer te zien, verwacht ik, én ik hoop er enkele van de "hoogwaardigheden" aan te treffen waarvoor ik op pad ging en waarnaar ik op zoek ben.

Mijn bron noemt twee hooggeleerden, een abt (van Postel), een bisschop, een eerste en tweede abt van de abdij van Echt en een dame! De moeder-overste van St. Agnetendal.

Allemaal geboren en getogen in het oude Dommelen. Ik loop het kerkhof op, waar anders zou ik moeten zoeken, en zie meteen al wat namen, waarvan ik denk dat ze de nodige nazaten nog steeds in het nieuwe Dommelen hebben wonen. Grappig eigenlijk dat dat zo beklijft. Die van Dommelen zijn geen wereldreizigers, 't is mer dè ge't weet, voel ik een oude Dommelgeest mij influisteren, en dan sta ik voor de muur met urnen waar de "moderneren" hun laatste rustplaats - als ze willen - kunnen krijgen.

Ineens zie ik rechts van mij de grote grafplaten van de vroegere pastoors Ach, wat liggen ze hier broederlijk bijeen te waken over hun schapen van toendertijd. En wie weet, doen ze dat nog steeds over die van tegenwoordig! Ik had wat namen opgeschreven voor ik op pad ging en kijk op mijn spiekbriefje. De gebroeders Simon en Henricus Vereept, die zich later - een deftige gewoonte - Verepaeus lieten noemen. Verlatijniseren heette dat. Ze waren priester, wetenschapper, leraar, schrijver, de een lid van het Bossche kapittel, de ander dekenaal bestuurder. Of ze elkaar aan die mooie banen hielpen? Ze stichten wel een fonds dat onvermogenende priesterstudenten uit deze regio ondersteunde. Maar hier liggen ze niet. Ik meen eerder te hebben gezien dat ze in het nieuwe Dommelen zuid een straatnaambordje hebben gekregen. Dat is ook het geval met de monnik Joannes Staessens, die opklom in de abdij van Postel tot abt. Ook hij kreeg een straatje.

Beroemd, ja zeker, was Monseigneur Smets. Waarvoor dan? Als pastoor van Damascus! De miljoenenstad, die nu in puin ligt. Maar in 1892 was dit de plek van de Dommelse pastoor, die als dank voor zijn goede werken tot bisschop werd benoemd in 1922 en als titulair Aartsbisschop van Gangra pauselijk toezichthouder werd in Perzië en Kaukasië.

Ziet u het voor u. Nou, die ligt hier zeker niet, maar een straatje ...natuurlijk.

De abdij van Echt trof het ook met maar liefst 2 abten uit Dommelen. De een heette Cornelis van den Eynden en noemde zich Abt Victor. Zijn opvolger werd zijn neef Marcellus van Hoof, die zich abt Marcellus bleef noemen. Hun namen heb ik nog niet vereeuwigd gezien, ja, het van Hoofplein bij de super, maar dat zal toch wel de vroegere super-eigenaar zijn geweest naar wie die plek is genoemd? Of vergis ik me nu?

Laat ik mijn tocht besluiten met een grande dame, de laatste moeder-overste van St. Agnetendal: Maria van den Eynde, geboortig van hier. Maar niemand hier aangetroffen.

Ik vlei mij te ruste op het nabije nachtegalebankje en denk na over "het lupke", de D(r)ommelsche nachtegaal, waarvoor ik de familie Roothans verantwoordelijk houd, het grachtje en de vijver van pastoor Bolsius en bewonder tenslotte de reuzen die mij daar omringen, de eiken, de cypres, de esdoorn en vooral het uitzicht op de treurbeuk.

What's in a name op een kerkhof!

De... Dorpswandelaar.